

Pargas klingade av spelmansmusik

Pargas klingade skönt av spelmansmusik i veckoskiftet. I växlande kombinationer hördes fiolen i hundratals men också dragspel, gitarer och en och annan blåsare. Efter lördagens övningar och spridda säruppträdanden samt "lagspelingen" på kvällen kulminerade spelmansstämman i söndagens kyrkspel, festtåg och "storspeling".

De ensembler, som framträdde i kyrkan, fick stöda sig på en utomordentlig akustik, och klangen blev också ofta nog särdeles njutbar. Å andra sidan föreföll spelmännens respekt för kyrkorummets att dämpa rytmgåddjen i onödigt hög grad. Det här gäller främst den förträffliga Lappfjärds-

fors. Hela äran ville han dock inte ta åt sig.

— Hustru Viola har stått för tre av de elva verserna; förlåt att den är så lång, men det ska gå på sju minuter, det har jag lovat...

Och visst gick det på sju minuter — och elfte versen slutade med raderna "...sjunger högt från strand till strand / våra tusen strängar".

Efter festdikten var det dags för de utländska spelmanslagen att uppträda — de norska gästerna uteblev dock — och efter det kom nånting som kallades Kvinnoårslaget. Det var Brunskärs-Maja själv som högst egenhändigt hade komponerat ett par låtar Kvinnoåret till ära. Också Asp-Erik spelade senare.

Nya lag presenterades också på denna spelmansstämma — fem stycken var de alltså, allt, enda åboländska Pargas folkdanslag som uppträdde den enda dansen krångligare och vackrare än den andra.

★ Blomsteräng eller rabatt?

Finlands svenska spelmansförbunds ordförande, Ann-Maril Häggman höll festtalet, där hon bl a citerade skalden som uttalat sig om folkmusiken. Både Runeberg, Mörne och — naturligtvis — Otto Andersson har gjort det. Otto lär ha sagt: "Varje spelman trodde sig vara den styvaste" — nånting av den här självmedvetenheten borde vi ha också i dag, tyckte Ann-Maril.

Hon kommenterade också planerna som på vissa håll framförts om att Spelmansförbundet borde organiseras bättre. — En vildvuxen blomsteräng, eller den levande musiktraditionen som den nu är, synes mig mera tilltalande än en välansad rabatt, menade hon.

Förbundets förra (och första) ordförande Klas Gustafsson kommenterade folkmusiktraditionen helt informellt: Så länge ett människohjärta klappar finns det folkmusik!

★ Opp o damba!

Till slut, efter pausen, var det dags för finalen. De olika spelmanslagen uppträdde — Våra spelmanslag hade nästan de klämmigaste låtarna — och till slut förenade sig först alla dragspelare i Trolleboschottisen, och till slut spelade alla spelmän Opp o damba.

Det var en mäktig upplevelse att höra trehundra spelmän klämma i med den!

Monica

ensemblen, som hade valt direkt uddlös repertoar. Musiken var välövad och klingande bra, men Vasa-spelmännens brudmarsch gick fram på ett annat sätt tack vare en god början till rytmiskt sting.

Storspelingens musikgivar sprudlande rik och både melodiskt och klangmässigt omväxlande. Sportplansakustiken var bättre än väntat så att också ensembler med anspråkslösare numerär kunde göra sig hörda.

Inledningsvis var hörbarheten speciellt god, då samtliga spelmän under ledning av John Rosas framförde ett par åboländska melodier (i dirigentens arrangemang?). Här var det både djup och tyngd över musiken, det var en stark inledning. För övrigt är det varken möjligt eller ens ändamålsenligt att detaljkommentera programmet. Det var finlandssvenskt för hela slanten med sting och gemyt i polska och schottis och polka och vals osv. Överlag var den tekniska nivån nästan häpnadsväckande hög. Vissa grupper spelade direkt artistiskt, ingen ska nämnas och ingen glömmas. Möjligen skall ett undantag göras för "Kvinnoårslaget", en effektiv improvisation efter Brunskärs-Majas idé.

Förresten kan väl också de gästande grupperna nämnas, i artighetens intresse åtminstone. Riskun Pelimannit från Sydösterbotten spelade med



□ Mikael Tomson från Danmark spelar fagott, ett instrument med anor ända från 1200-talet inom dansk folkmusik. — I Danmark är det mycket populärt att syssla med folkmusik, det hela har nästan blivit en turistattraktion, berättar han.

stor rytmisk finesse, och de danska blåsarna (klarinetter och fagott) musicerade närmast professionellt. Amerika-gästen Backlund i cowboyhatt drog också kraftiga applåder med sina sololåtar dels från Klippi-

ga bergen, dels från sitt gamla hemland.

En av folkmusikens funktioner fick verkningsfull illustration av folkdanslaget från Pargas. Mer oväntade effekter bjöd åskans bakgrundsackom-

panjemang. Och Åke Granddeli höll publiken informerad om allt det som saknades i programbladet.

Det gjorde han ju bra, men ändå skulle jag nog önska fullständiga programuppgifter för evenemang av den här storleksordningen. Tryckt information och de musikstycken, som framförs, är i andra musiksammanhang något självfallet, varför inte också vid "spelmansstämmor". Med den nivå, som den finlandssvenska spelmansmusiken nu håller, kan det vara mödan värt att beakta också den här planeringsdetaljen.

Paul Jansson



□ Börje Lång, som drog lördagens speljippo på Brandkärsuset i Pargas, är nyfiken på Bert Persson. Berts dräkt är från Hälsingland, och dessutom försedd med puukko — om Hälsingland hette det alltid, att "där slåss de med kniv". Finland är alltså inte ensamt om det ryktet!